

забезпечення відомостями про те, що таке помилки, їх типологія; формування навичок аналізу випадків допущення помилок; удосконалення вмінь оцінювати мовлення [7, с. 274].

Апробацією відповідності параметрам мовної особистості був для студентів української філології Національного університету “Острозька академія” мовний моніторинг. Рівненська молодіжна громадська організація “Фундація регіональних ініціатив”, ядро якої становлять студенти і випускники “Острозької академії”, за підтримки Видавничого дому “ОГО” провела моніторинг на предмет дотримання культури української мови серед студентської молоді. У вищих навчальних закладах Рівненської області волонтери розповсюдили анкети із завданнями з української мови задля подальшого їх аналізу та оцінки рівня грамотності студентів: 1. Відредагувати словосполучення: *навчати мові і літературі, зустрінемося у пів третьої, пам'ятники Тараса Шевченка та Юрія Федьковича, згідно наказу, відповідно вимогам, дякувати подругу, приймати участь і под.* 2. Правильно записати слова: *рок/попсовий, тридцяти/шести/копійковий, будинко/володіння, свято/ощасливлення, Паско/свяття, псевдо/народний, блідо/рожевий, середньо/статистичний, сніжно/білий, Держ/риб/інспекція, міні/сівалка.* 3. Відредагувати речення: *Щороку у світі вісім мільйонів людей захворюють на туберкульоз, два мільйона помирають від нього. Опромінювання триває лише кілька часточок секунди (3 газ.).* 4. Підкреслити нормативний варіант: *Його донька вивчилася на (вихователя, виховательку).* (*Шеф, шефіня*) *Валентина Павлівна ніколи не (запізнювалася, запізнювався).* (*Секретар, секретарка*) *Юрківська К.В. (оформив, оформила) доручення на отримання заробітної плати.* 5. Поставити наголос: *ім'я, приятель, діалог, каталог, кілометр, демократія, читання, завдання, пізнання, мабуть, доглядач, одинадцять і под.* 6. Запишіть у кличному відмінку: *боєць, виконавець, знавець, молодець, козак, кравець, мудрець, мисливець, вчитель, хлопець, переможець, школяр, українець і под.*

Члени експертної ради, яку очолював автор статті, перевірили 2278 анкет, зокрема студентів Національного університету “Острозька академія”, Рівненського державного гуманітарного університету, Рівненського державного університету водного господарства і природокористування, Рівненського відділення Київського університету права, Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, Рівненського інституту Відкритого міжнародного університету розвитку людини “Україна”. Найвищий рівень грамотності виявили студенти Національного університету “Острозька академія”.

Усі завдання правильно виконали 42 студенти, що становить близько 1% із загальної кількості опитаних, 9% правильно відповіли на половину питань, 48% не впоралися із завданнями.

Таким чином, студенти-філологи виявили свою комунікативну компетентність на етапі підготовки і початку професійної діяльності, продемонстрували організаторські здібності у підготовці і проведенні “Мовного моніторингу”, вміння спілкуватися з ровесниками і переконувати у важливості мовного проекту, мобілізували здобуті в університеті знання із сучасної української літературної мови й ефективно застосували їх під час спостережень і контролю студентського мовлення, об'єктивно оцінили рівень мовної грамотності анкетованих, підтвердили професійність власного мовлення і те, що досягли прагматичного, або мотиваційного (за Ю.М.Карауловим), рівня сформованості мовної особистості.

1. Горошкіна О.М. Формування мовної особистості учня / О.М.Горошкіна [та ін.] – Луганськ: СПД Резников В.С., 2009. – 304 с.

2. Єрмоленко С.Я. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / За ред. С.Я.Єрмоленко. – К.: Либідь, 2001. – 224 с.

3. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность / Ю.Н. Караулов. - М.: Наука, 1987. – 264 с.

4. Маслова В.А. Лингвокультурология / В.А.Маслова. – М.: Академия, 2001. – 208 с.

5. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія / О.О.Селіванова.– Полтава: Довкілля, 2010. – 844 с.

6. Симоненко Т.В. Теорія і практика формування професійної мовнокомунікативної компетенції студентів філологічних факультетів / Т.В.Симоненко. – Черкаси, 2006. – 328 с.

7. Словник-довідник з української лінгводидактики / За ред. М.І. Пентиліук.– К.: Ленвіт, 2003. – 149 с.

The article is devoted to the characterization of the concept of linguistic personality, tendencies and components of analyzed problem, essentiality and structure of linguistic personality, its generalized type and standardized model; the definition of linguistic personality of a philology student and the argumentation of his accordance with the requirements mentioned with the means of analysis of the linguistic monitoring conducted by philologists are given.

Key words: *linguistic personality, generalized type of linguistic personality, models of linguistic personality, linguistic personality of a philology student, linguistic monitoring.*

УДК 371.134:81'243:338.48

ББК Ч 404.1:У 433

Іванна Чейнеш

ВПЛИВ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТУРИСТСЬКОЇ СФЕРИ

У статті обґрунтована роль іншомовної комунікативної культури у формуванні мовної особистості студентів як майбутніх фахівців туристської сфери діяльності.

Ключові слова: *професійна підготовка, мовна особистість, іншомовна культура, туристська галузь.*

Вступ. Вітчизняні й зарубіжні дослідники проблем комунікації вказують на те, що підвищення іншомовного потенціалу сучасних студентів як майбутніх фахівців – це потужний резерв прискорення соціально-економічного, науково-технічного і культурного прогресу суспільства. З огляду на це оволодіння студентами вищих закладів освіти іноземними мовами на рівні читання та перекладу зі словником є вкрай недостатнім. В інформаційному суспільстві актуалізується завдання іншого порядку – оволодіння іноземною мовою як цілком доступним засобом комунікації. Реалізація цього завдання можлива за умови синхронного вивчення іноземної мови і культури народу, мова якого вивчається, що й зумовило виокремлення в сучасній професійній педагогіці проблеми формування іншомовної комунікативної культури.

Постановка проблеми. Розвиток мовної особистості студента – це один з важливих аспектів професійної підготовки майбутніх фахівців туристської сфери, зумовлений різноманітністю соціально-комунікативних ситуацій та етнокультурного середовища в цілому, в якому здійснюється фахова туристська діяльність. Оскільки мовна особистість послуговується мовою не як сукупністю лінгвістичних правил, а насамперед як засобом вираження національно-культурного простору, то стає очевидним значення культурного контексту її формування. Крім того, сучасний фахівець формується в умовах переходу від технократичного до гуманістичного мислення. Останнє передбачає виховання в людини таких особистісних якостей, які дозволяють їй вільно взаємодіяти з іншомовними комунікантами й абстрагуватися від найрізноманітніших упереджень на шляху до взаєморозуміння з ними. Це вказує на важливість іншомовної комунікативної культури як обов'язкового компонента становлення мовної особистості фахівця туристської сфери.

Аналіз останніх досліджень. Аналіз наукових праць І.Зязюна, В.Квартальнова, Л.Лук'янової, Л.Сакун, В.Федорченка та інших засвідчує постійну увагу сучасних дослідників до питання ролі іншомовної комунікації в забезпеченні успішної професійної діяльності в туристській сфері. Адже нині, вважає В.Куриляк, на вітчизняному ринку праці та послуг потрібні міжкультурно компетентні фахівці. Їх нестача призводить до втрат і пов'язана зі зниженням конкурентоспроможності вітчизняних фахівців на міжнародному рівні [84]. Такі погляди змінюють статус іноземної мови як навчальної дисципліни. У процесі її вивчення студент пізнає культуру країни, традиції народу, норми і способи поведінки, які забезпечують йому готовність до здійснення повноцінної професійної та міжособистісної комунікації. Отже, вивчення іноземної мови трансформується у формування іншомовної культури, де чільне місце посідають питання виховання, передусім пов'язані з формуванням здатності майбутнього фахівця туристської сфери до міжкультурної комунікації. Особливо важливо це зараз, коли “змішування народів, мов, культур досягло небаченого досі розмаху, і гостро постала проблема виховання терпимості до

чужих культур, стимулювання інтересу до їх глибшого пізнання та поваги до них, переборення в собі почуття роздратованості від перенасичення чужими культурами” [5, с. 9].

Постановка мети. Обґрунтувати роль іншомовної комунікативної культури у формуванні мовної особистості студентів як майбутніх фахівців туристської сфери діяльності.

Виклад основного матеріалу. Дослідники підкреслюють, що вплив людей одне на одного в туризмі формує загальносвітовий стиль життя, який у свою чергу суттєво впливає на розвиток туризму. У такий спосіб культури регіонів здатні викликати у потенційних туристів сильний спонукальний мотив не тільки до туристських подорожей, але й до активного пізнання “чужих” культур. Туризм, на думку фахівців-туризмознавців, – найкращий спосіб знайомства з іншою культурою. Найбільший інтерес викликають такі елементи культури народу, як мистецтво, наука, релігія, історія.

Студіювання культури у зв'язку з навчанням іноземної мови ставить за мету передавання студентам мінімуму фонових знань, якими володіє носій мови, тобто знань з географії, історії, громадського життя, мистецтва, культури, звичаїв і традицій. На думку вчених, реалізація такої мети висуває на перший план опанування студентами так званою “туристською культурою”, під якою розуміють “сукупність традицій, норм поведінки, що реалізуються в межах туристської діяльності та ґрунтуються на загальнолюдських та національних цінностях” [4, с. 100]. Туристська культура фахівця відповідної сфери діяльності є важливим елементом професійності, оскільки в межах туризму при зіткненні різних культур, різних культурних стереотипів мають місце так звані “кроскультурні конфлікти”. Формування іншомовної культури студентів-туристів передбачає їх обізнаність з тим, що в усіх мовах існують суто етнічні контекстуальні моменти, пов'язані з так званим фоновим спілкуванням і лакунами. Фоновим називається спілкування, де визначальну роль відіграє підтекст, який передбачає, що суб'єкти належать до одного етносу і розуміють цей підтекст без слів. Лакуни (безеквівалентна лексика) – відсутність слів для тих значень, які є в іншій мові, але яких не існує в даній [2, с. 142]. І фонові, і безеквівалентні лексика нерідко стають причинами непорозуміння, конфліктів і навіть курйозів, оскільки без знання культурних особливостей відчувати підтекст спілкування неможливо.

З урахуванням вищесказаного до туристської культури традиційно відносять все, що стосується соціокультурної функції туризму. Найбільш актуальними завданнями в цьому аспекті є: освоєння культурної спадщини людства посередництвом туризму; зняття суперечностей між економічними показниками розвитку туризму та його культурним спрямуванням; підвищення комунікативної культури фахівців туристської сфери; дотримання туристської етики у міжкультурній взаємодії і взаємовпливах у туризмі [4, с. 46].

Останнє завдання видається надзвичайно актуальним, у зв'язку з чим у 1999 р. на міжнародному рівні було розроблено “Глобальний етичний кодекс туризму”, мету якого дослідники вбачають у формуванні туристської культури та етики всіх суб'єктів відповідної сфери діяльності на основі соціально-культурних традицій та звичаїв усіх народів. Вважаємо, що мова йде не просто про культуру подорожуючих, а насамперед про професійну туристську культуру, яка визначається готовністю фахівців до міжкультурних контактів посередництвом професійної туристської культури. З цієї позиції іншомовну комунікативну культуру доцільно вважати структурною одиницею туристської культури фахівця відповідної сфери життєдіяльності.

З огляду на сказане в сучасній моделі професійної підготовки студентів актуалізуються дидактичні принципи культуровідповідності та полікультурності, які вимагають інкультураційного спрямування навчання та виховання. Прикінцевий результат інкультураційного процесу полягає в готовності випускника вищого закладу освіти до іншомовного спілкування та інтеграції в іншокультурний соціум. Це означає, що навчальний матеріал слід адаптувати до місця і часу, у яких молодій людині доведеться жити, адже призначення освіти для індивіда не означає лише “введення його в культурне життя людства у вигляді формального розвитку здібностей” [6, с. 93], але й формування у молодих людей компетентностей, які стосуються життя в полікультурному середовищі, у якому відсутність навичок спілкування з представниками інших культур, мов, релігій загрожує людині в майбутньому опинитися в ізоляції, збоку від досягнень людства.

У процесі формування іншомовної комунікативної культури викладач іноземної мови, порівнюючи культурні особливості країн і народів, виявляючи в них спільне й відмінне, забезпечує виховання дуже важливих якостей полікультурної особистості: патріотизму, гуманізму, толерантності та ін. Порівняння у свою чергу потребує від студента дієвих знань, прояву власної думки й активної життєвої позиції з будь-якого питання. А це стимулює інтерес до вивчення іншомовної культури і підвищує мотивацію до постійного поглиблення знань і про свою країну, і про інші.

У цьому сенсі показовою є праця російського вченого Г. Дмитрієва “Багатокультурна освіта”, у якій він називає толерантність як найважливішу особистісну рису полікультурності та обґрунтовує кількарівневу теорію розвитку толерантності у процесі знайомства з “чужою” культурою. Зокрема, на першому рівні відбувається розвиток в індивіда терпимості до культурних відмінностей і ліберальне до них ставлення. Другий рівень характеризується розумінням і прийняттям іншої культури. Це означає, що людині слід навчитися жити за демократичними нормами в атмосфері культурного плюралізму. На третьому рівні виховується повага до культурних відмінностей на основі діалогу культур. Найскладніший, на думку вченого, останній рівень становлення полікультурної особистості – утвердження культурних відмінностей, оскільки цей рівень вимагає усвідомлення того, що толерантності, прийняття і поваги до культурних відмінностей уже недостатньо. Необхідна активна позиція, де активною повинна бути насамперед сама особистість, позаяк людина стверджує себе і свою ідентичність у діяльності. Отже, толерантність означає усвідомлення того, що світ і соціальне середовище багатомірні, а отже, й погляди на цей світ різні, і вони не можуть, і не повинні зводитися до одноманітності на чийсь користь.

Вважаємо за доцільне проілюструвати теоретичні міркування використанням прийому “аналіз міжкультурного спілкування” у власній практиці викладання іноземної мови і виховання в студентів позиції прийняття “чужої” культури. Суть прийому зводиться до опису або якого-небудь непорозуміння, або конфлікту, або проблеми, які виникли тому, що комуніканти належать до різних культур. Подається інформація, яка вміщує опис місця дії, національної приналежності комунікантів, іноді навіть передає їх емоційні стани. Пояснення причини інциденту відсутнє. Завдання студентів – з'ясувати цю причину і прокоментувати її. Зазначений прийом дозволяє студентам переконатися в тому, що наша власна реакція на чужу поведінку та її інтерпретація зумовлені національною приналежністю. Інтерес студентів викликав наступний епізод міжкультурної комунікації: “На фуршеті в перерві конференції з міжнародних відносин навпроти американця сидів чоловік, що мав вигляд представника Азії. Щоб розпочати дружню розмову, американець дуже голосно і на дуже примітивній англійській вигукнув: “Like food?” Азіат кивнув і промовчав, після чого його запросили до виступу, представивши як відомого вченого-економіста з престижного університету. Після виступу, виголошеного бездоганною англійською, він повернувся на місце і спитав американця дуже голосно: “Like talk!” [3, с. 44].

В результаті аналізу ситуації студенти повинні прийти до висновку, що неадекватна комунікативна поведінка американця спричинена неправильними уявленнями про “іноземців” з Азії як про людей примітивних, з якими слід говорити на примітивні теми, не дотримуючись ритуальної комунікації. З епізоду стає зрозуміло, що мова – основний засіб культурних контактів.

Висновки. Таким чином, іншомовна комунікативна культура є обов'язковим елементом формування мовної особистості майбутніх фахівців туристської сфери. Вона визначає готовність відчувати, приймати і розуміти культурні особливості іншомовних народів, а отже, забезпечує людині комунікативну компетентність і як фахівцю, і як носію певного національно-культурного простору. В сучасних умовах життя іншомовна комунікативна культура набуває практичної значущості не тільки для майбутньої професійної діяльності студентів, але й для їх участі в громадській, науковій, політичній та інших сферах. Вона включає також важливий виховний аспект, тому що не обмежує особистість володінням тільки мовними засобами іноземної мови, але одночасно забезпечує засвоєння культурних надбань інших народів, їх ментальних особливостей, культури вербального і невербального спілкування і шанобливе до них ставлення, формування навичок спілкування у різних життєвих ситуаціях, розвиток

мотивації до подальшого оволодіння мовою тощо. Усе зазначене, на нашу думку, підвищує конкурентоздатність фахівців на європейському ринку праці.

1. Куриляк В.Є. Міжнародний менеджмент / В.Є. Куриляк. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 268 с.
2. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство. Навчальний посіб. / А.Ю. Парфіненко. – Харків: Бурун-книга, 2009. – 288 с.
3. Тер-Минасова С.Г. Вопросы теории и практики межъязыковой и межкультурной коммуникации / С.Г. Тер-Минасова. – М.: Слово/Slovo, 2008. – 344 с.
4. Устименко Л.М. Основи туризмознавства. Навчальний посібник / Л.М. Устименко. – К.: Альтерпрес, 2009. – 320 с.
5. Яковлева Л.Н. Межкультурная коммуникация как основа обучения второму иностранному языку / Л.Н. Яковлева // Иностранные языки в школе. – 2001. – № 6. – С. 5-12.
6. Якса Н.В. Основи педагогічних знань. Навчальний посіб. / Н.В. Якса. – К.: Знання, 2007. – 358 с.

In the article is substantiated the role of the foreign culture in the forming of the students' language personality as of the future specialists by the activity in the tourist field.

Key words: *professional training, language personality, foreign culture, tourist field.*

УДК 378.147:81'243:338.48

ББК 74.580.0

Маріанна Чорна

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ТУРИЗМУ

Досліджено особливості механізму породження мовлення, визначено психологічні засади формування іншомовної компетенції майбутніх фахівців сфери туризму.

Ключові слова: *іншомовна компетенція, механізм породження мовлення, міжмовна взаємодія.*

За сучасних умов розвитку освітнього простору невід'ємною частиною фахової підготовки студентів стало навчання іноземної мови, оскільки з огляду на перспективу інтеграції в європейське співтовариство тільки той фахівець, який володіє принаймні однією іноземною мовою, має сформовані навички міжкультурного спілкування, визнає й поважає розбіжності в рідній та чужій культурах, зможе адаптуватися до полікультурного середовища й реалізувати свій професійний та особистісний потенціал.

Найбільш затребуваними в період формування міждержавної інтеграції є висококваліфіковані менеджери туризму, які володіють декількома іноземними мовами, а відтак здатні співпрацювати з іноземними партнерами, приймати адекватні до реальних ситуацій самостійні рішення, бачити перспективи та планувати стратегію й тактику розвитку туристичної галузі. Важливими якостями особистості менеджера туризму повинні стати комунікативність, кмітливість, креативність, уміння вести діалог з партнерами, дотримуватись норм культурної, ділової та мовної етики. Відтак особливого значення у процесі підготовки менеджерів туристичної галузі надається формуванню іншомовної компетенції.

Проблема навчання іноземної мови студентів ВНЗ була предметом дослідження багатьох науковців. Зокрема, І.О.Зимня, М.М.Васильєва, Ю.І.Пассов, В.В.Рижов, Л.О.Савенкова, В.Л.Скалкін досліджували особливості спілкування під час навчання іноземної мови; О.О.Леонтєв, Л.П.Гапоненко та ін. працювали над дослідженням умов підготовки до спілкування фахівців у педагогічному університеті; М.О.Богатирьова, І.А.Воробйова, В.В.Сафонова, В.М.Топалова приділили увагу такому аспекту проблеми, як формування соціокультурної компетенції; О.О.Величко, Н.І.Говорова, В.О.Кудряшова, Ю.О.Семенчук розглядали проблему навчання іноземної мови в аспекті формування іншомовної лексичної компетенції; Р.О.Гришкова, Н.А.Ігнатенко, В.О.Калінін висвітлювали умови формування іншомовної соціокультурної компетенції майбутніх фахівців, Л.В.Волкова досліджувала іншомовну комунікативну компетентність майбутніх спеціалістів фінансово-економічного

профілю тощо. Натомість питання одночасного навчання декількох іноземних мов майбутніх менеджерів туризму залишилося поза увагою дослідників. Відтак, у межах дослідження проблеми підготовки студентів до професійної діяльності маємо намір визначити психологічні засади формування іншомовної компетенції майбутніх менеджерів туризму, що і становить мету даної статті.

Відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (Ніколаєва С.Ю., 2003), головною метою навчання іноземної мови повинно стати не накопичення знань, як це має місце у навчанні інших дисциплін, а “оволодіння студентами діяльністю іншомовного спілкування”. Зважаючи на це, визначимо специфіку й кінцеву мету процесу навчання іноземної мови у ВНЗ.

Серед досліджень, що висвітлювали психологічні аспекти проблеми мовленнєвої діяльності людини, найбільш визнаними є праці Л.С.Виготського, М.І.Жинкіна, О.О.Леонтєва, С.Л.Рубінштейна, О.Ф.Тарасова, П.Я.Гальперіна, І.Зимньої, О.Р.Лурії.

Зважаючи на ці дослідження й узагальнюючи думку науковців, дійшли висновку, що мовлення – це сукупність мовленнєвих дій, що має власну структуру, до якої входять орієнтування, планування, реалізація, зіставлення мети й результату, тобто процес мовлення має чотирифазову динамічну будову. Кожна фаза відповідає певному етапу породження зв'язного висловлювання. Мовленнєве спілкування здійснюється за допомогою мови, що виступає засобом мовленнєвої діяльності.

На думку О. О. Леонтєва, породження мовлення – це мисленнєво-мовленнєва діяльність людини, а тому має всі риси та складові діяльності загалом, а саме: інтенцію, задум, реалізацію, мету, зворотний зв'язок тощо. У теорії мовної діяльності виокремлюють такі чинники впливу на механізм породження мовлення: мотив, мету, значення, ситуацію [7].

Мотив виступає стимулом, поштовхом до діяльності людини. Він визначає зону адекватних для задоволення потреби цілей, а також зону адекватних йому дій (Виготський Л.С., 1982). Мотивом висловлення може бути або вимога, або звертання інформаційного плану, пов'язане з контактом, або бажання чітко сформулювати власну думку. За відсутності мотивів мовленнєве спілкування не відбуватиметься.

Те, які кроки буде зроблено під впливом мотиву, залежить від інших чинників, зокрема ситуації спілкування, що характеризується такими параметрами, як час, простір, соціальна роль, статус, вік, рівень розвитку, певний психофізіологічний стан мовців у момент породження мовлення або його сприймання. Мовець повинен урахувати усі ці параметри під час планування й породження висловлювання.

Формування задуму висловлення є етапом, що визначає його зміст, тобто індивід починає усвідомлювати способи перетворення суб'єктивного змісту в систему розгорнутих і зрозумілих усім мовленнєвих значень. Ці дві – частини тема (зміст) і рема (задум) – й утворюють вихідну думку, систему тих зв'язків, що потенційно повинні фігурувати у майбутньому висловлюванні. Надалі семантичний запис, що мав характер згорнутого висловлювання, перетворюється на ланцюжок взаємопов'язаних слів. Трансформування цієї семантичної схеми у розгорнуте висловлювання здійснюється за допомогою внутрішнього мовлення.

Як засвідчує О.Р.Лурія, внутрішнє мовлення є необхідним етапом підготовки до зовнішнього, розгорнутого мовлення, перехідною ланкою між думкою та зовнішнім мовленням. На цьому етапі внутрішній зміст переходить у систему розгорнутих синтаксично організованих мовленнєвих значень, завдяки чому схема семантичного запису перекодовується в структуру майбутнього висловлення [8, с. 7-8]. Відтак, внутрішнє мовлення, в основу програми якого покладено схеми семантичного запису з їхніми потенційними зв'язками та глибинні синтаксичні структури, надалі розгортається у зовнішнє висловлювання, що спирається на поверхневу синтаксичну структуру. За своєю морфологічною будовою внутрішнє мовлення відрізняється від зовнішнього, оскільки має згорнутий, аморфний характер, а за своєю функціональною ознакою є передусім предикативним утворенням [8, с. 9]. Предикативний характер внутрішнього мовлення є основою для переведення початкового задуму мовця в майбутнє розгорнуте висловлення. За Л.С.Виготським, на цьому рівні здійснюється словесний